

**Dr. Nyeste Péter: A magyarországi szervezett bűnözés állapota, várható tendenciái**

A szervezett bűnözés elleni felderítés, feladatok, szervezet

A szervezett bűnözés aktuális Magyarországi helyzetének értékelését alapvetően befolyásolják az ország geopolitikai adottságai, biztonsági környezete, Európai Unió tagállami tagsága. Az Európai Uniót fenyegető veszélyek, biztonsági kockázatok, kihívások alapvetően befolyásolják Magyarország bűnügyi helyzetét is. Az Unión belüli személyek, áruk, tőke szabad mozgásának elve a szervezett bűnözői csoportok működésére is alapvető hatással van, a szervezett bűnözői csoportok nemzetközi szinten is egymással kooperálnak, ezáltal hasonló bűncselekményeket követnek el a tagállamok területén, bizonyos nemzeti, tagállami sajátosságokkal kiegészülve. Ezek alapján először az európai bűnügyi helyzetre vonatkozó fontosabb megállapításokat és prognózisokat tekintünk át. Ezt követően a hazai bűnügyi helyzetre vonatkozó megállapításokat, prognózisokat teszünk. Egyúttal azt is jeleznünk kell, hogy a kézikönyv nyílt hozzáférésű jellegére tekintettel mélyebb elemzéseket, metodikákat nem tudunk nyújtani.

Az Európai Unió öt éves *programokat* (tamperei, hágai és stockholmi) és *biztonsági stratégiákat* fogalmaz meg, melyek hosszú távú stratégiai célokat jelölnek ki a *szervezett bűnözés elleni fellépés, megelőzés területén* is a tagállamok részére. A megfogalmazott stratégiai célkitűzéseket részletesen *cselekvési tervek*<sup>416</sup> keretében bontják operatív lépésekre. A 2010-ben elfogadott belső biztonsági stratégia<sup>417</sup> kihívásokat, alapelveket és iránymutatásokat fogalmazott meg. A stratégia alapján az elkövetkező években az alábbi legsürgetőbb kihívások megválaszolása áll az EU biztonsága, a hírszerző, bűnüldöző szervezetei előtt. A belső biztonsági stratégia alapján a *súlyos bűncselekmények és a szervezett bűnözés számos formát öltenek*: embercsempészet, kábítószer- és lőfegyver-csempészet, pénzmosás, valamint illegális hulladékszállítás és lerakás Európán belül és kívül, hamisított vagy veszélyes áruk értékesítése, terrorizmus, számítástechnikai bűnözés, határbiztonság. Ezek a rendszerint szervezett bűnözői cselekmények összehangolt európai fellépést igényelnek. Az Európai Unió Belső Biztonsági Stratégiája által megfogalmazott főbb célkitűzések: *nemzetközi bűnözői hálózatok felgöngyölítése*, a terrorizmus, radikalizálódás és toborzás megelőzése, a virtuális tér biztonságának növelése a polgárok és vállalkozások számára, a biztonság megerősítése a határigazgatás útján, Európa válságokkal és katasztrófákkal szembeni ellenálló képességének javítása.

---

<sup>416</sup> Cselekvési terv a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL C 251., 1997. 8. 15.), a Tanács állásfoglalása a szervezett bűnözés megelőzéséről (HL C 408. 1998. 12. 29.), Bécsi cselekvési terv (HL C 19. 1999. 1. 23.), Millenniumi stratégia (HL C 124, 2000. 5. 3.)

<sup>417</sup> 5842/2/2010 tanácsi dokumentum, Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája: Az európai biztonsági modell felé.

Az Európai Unió biztonsági helyzetéről szóló, az Európai Bizottság által összeállított 2017-es eredményjelentése<sup>418</sup> a *terrorizmus, a radikalizálódás megelőzésére, a szervezett bűnözés felszámolására és a számítástechnikai bűnözéssel szembeni küzdelemre* irányuló tagállami erőfeszítéseket támogató uniós szakpolitikák és eszközök relevanciáját és hatékonyságát vizsgálta. A jelentés szerint az uniós szintű fellépés hatékonyan támogatja az *információcserét és a műveleti koordinációt* a tagállamok között. Az EU bel- és igazságügyi együttműködésének eszközei, mint a Schengeni Információs Rendszer, a közös nyomozócsoportok, az európai elfogatóparancs és a kölcsönös jogsegély jelentősen elősegítik a nemzeti hatóságok számára az információk és bizonyítékok gyűjtését és megosztását, ami lehetővé teszi a műveleti intézkedések összehangolt végrehajtását és az elkövetők bíróság elé állítását.

Az Unió intézkedések támogatják a tagállamokat a *terrorizmus, a súlyos és szervezett bűnözés és a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem* során a képzések, a bevált gyakorlatok megosztása és a határokon átnyúló együttműködésen keresztül. A szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklus és a hasonló együttműködési keretek segítenek meghatározni a tagállami hatóságok nemzeti szintű, illetve uniós dimenziójú műveleti fellépéseire vonatkozó közös prioritásokat. A bel- és igazságügy területén működő uniós ügynökségek tevékenységi területük központi szereplőivé váltak. Az Europol szakosított központjai, a *Terrorizmus Elleni Küzdelem Európai Központja, a Számítástechnikai Bűnözés Elleni Európai Központ valamint a Migráncsempészség Elleni Küzdelem Európai Központja* jelentős támogatást tud nyújtani a tagállamok szervezett bűnözés elleni, illetve terrorizmus elleni tevékenységéhez.

Az átfogó értékelés olyan *kihívásokat és hiányosságokat is azonosított*, amelyek károsan hatnak az Unión belüli biztonsági együttműködésre. Ezek a kihívások és hiányosságok a következők:

– a nemzeti szintű *végrehajtás hiányosságai* csökkentik egyes uniós szakpolitikák és eszközök hatékonyságát

A tagállamok nem hajtják végre maradéktalanul a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló kerethatározat<sup>419</sup> szabályait, nem használják ki a DNS-adatok, ujjlenyomatok és gépjármű-nyilvántartási adatok cseréjére vonatkozó prűmi kerethatározat által kínált lehetőségeket.

– egyes uniós eszközök *összetettsége* megnehezíti, hogy a nemzeti hatóságok teljes mértékben kihasználják azokat

A bűnüldöző hatóságok uniós információs rendszerekhez való hozzáféréseire irányadó számos eltérő uniós szabály van hatályban, továbbá az elektronikus bizonyítékokhoz való határon átnyúló hozzáférés a területiség hagyományos elveit tükrözi, ezért az elektronikus szolgáltatások és az adatáramlás joghatóságokon átnyúló jellege problémákat vet fel.

– a *korlátozott nemzeti szintű kapacitások* szükségessé teszik az erőforrások és a szakértelem uniós szintű fokozott összevonását és a szakpolitikai területek közötti szinergiák kiaknázását

---

<sup>418</sup> A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, és a Tanácsnak, COM(2017) 407 final, 2017.07.26., Brussel

<sup>419</sup> A szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló kerethatározat ,a Tanács 2008/841/IB kerethatározata, 2008.10.24.

Az uniós szintű közös kapacitások kialakítása potenciális előnyökkel jár olyan technológia intenzív területeken, mint a kiberbiztonság, a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris anyagok, vagy a nagy adathalmazok, illetve a nyílt forráskódú adatbázisok elemzése. Az Európól belül működő Számítástechnikai Bűnözés Elleni Európai Központ (EC3) a szakértők biztosításával, illetve a számítástechnikai bűnözéssel kapcsolatos, nyilvános, magán- vagy nyílt forrásokból származó információk rendelkezésre bocsátásával támogatja a nemzeti hatóságokat a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem és a kiterjedt kibertámadásokkal szembeni bűnüldözési válaszingykedések területén. A Terrorizmus Elleni Küzdelem Európai Központja és a Migráncscempészés Elleni Küzdelem Európai Központja ugyancsak hasonló támogató feladatokat lát el saját tevékenységi területén. Az Európai Unió Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség (ENISA) feladata a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló irányelv (kiberbiztonsági irányelv) keretében folytatott tagállami együttműködések előmozdítása.

– a folyamatosan változó fenyegetésekre való tekintettel az EU-nak korszerűsíteni kell eszközeit.

A Bizottság a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelemre biztosított jelentős anyagi erőforrásokat, amelyeket többek között a képzés, az információcsere területén fel lehet használni. A radikalizálódással foglalkozó magas szintű munkacsoportot hoztak létre, amely a példátlan méreteket öltő radikalizálódás kezelését célzó uniós szakpolitikák továbbfejlesztését hivatott elősegíteni. Az Unió Internetfórum az online terrorista tartalmak elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési tervet készítette. A tervben felvázolt intézkedések az interneten megjelenő tiltott terrorista tartalmak automatikus észlelésének előmozdítását, a releváns technológiák és eszközök kisebb vállalkozásokkal való megosztását, a hasítófüggvény-adatbázis maradéktalan létrehozását és kiaknázását célozta meg.

A jelentés szerint a közelmúltbeli terrorista támadások újfent ráirányították a figyelmet arra, hogy meg kell erősíteni a puha célpontok védelmét, amihez innovatív megoldásokra van szükség a forgalmas helyek védelme érdekében.

Az Európai Unió szakdokumentumok, stratégiai tervek, jelentések mellett a tagállamok is készítik belső biztonsági stratégiákat és fogalmazzák meg intézkedési, prioritási pontokat, irányokat.

Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájának<sup>420</sup> harmadik fejezete együttesen tárgyalja a Magyarországot érintő biztonsági fenyegetéseket, kihívásokat és az ezek alapján végrehajtandó feladatokat. A következő kihívásokat, fenyegetéseket, veszélyeket határozza meg a dokumentum, amelyek egyben stratégiai hírszerzési célként is szolgálnak Magyarország nemzetbiztonsági és bűnüldözési hatóságai számára:

– a hagyományos fenyegetések (kollektív védelmi együttműködés), az instabil régiók, vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris tömegpusztító képességek, terrorizmus, kiberbiztonság, energiabiztonság, pénzügyi biztonság, a globális, a térségben vagy Magyarországon keletkező környezeti, civilizációs és egészségügyi veszélyforrások, természeti és ipari katasztrófák, szervezett bűnözés, kábítószer-kereskedelem, migráció, szélsőséges csoportok.

---

<sup>420</sup> A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról

A biztonsági kihívások, kockázatok, fenyegetések meghatározását követően a szakdokumentum kifejti, hogy a feladatok végrehajtását összkormányzati szinten a szakterületek által *folyamatosan értékelt, elemzett, egymással megosztott információk* alapján kell végezni.

A nemzetbiztonsági és bűnüldözési felderítési információk *országos szintű* megosztási csatornájaként 2001-től működött a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ (SZEBEKK). A Központ alapfeladata a szervezett bűnözés megelőzésének, megszakításának, felderítésének elősegítése a *nemzetbiztonságok és a rendvédelmi szervek* által szolgáltatott adatok gyűjtése, feldolgozása, elemzése és a szolgáltató szervezetek részére történő visszacsatolás által, valamint a *szervezett bűnözés elleni fellépéshez szükséges* kormányzati döntések információs igényének a kielégítése volt.

2016. július 15-i hatállyal létrejött egy új polgári nemzetbiztonsági szolgálat a Terrorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ a SZEBEKK jogutódjaként. A törvénytervezet indokolása szerint a központ új feladatává vált utas információs egységként a légitársaságok által továbbított *utasnyilvántartási adatok kezelése*, valamint elemzése és értékelése, összhangban az uniós adatvédelmi előírásokkal. Ez a feladatkör segíti a *terrorcselekmények és a szervezett bűnözés megelőzését* a lehetséges elkövetők beazonosításával, ellenőrzésével, elfogásával.

A TIBEK feladata a nemzetbiztonságot, bűnüldözést, közbiztonságot vagy más alapvető biztonsági érdeket sértő adatok feldolgozásának, elemzésének eredményeként a lehető *legátfogóbb kép összeállítása az ország terror, illetve esetleges más fenyegetettségéről, a belső biztonsági helyzetről, a közbiztonság állapotáról*. Minderről tájékoztató rendszert működtet, értékelő jelentéseket készít és azokat a miniszter útján eljuttatja a Kormánynak. A TIBEK a kiemelt biztonsági kockázatokkal szemben fellépő szervek és szolgálatok legfőbb *információfúziós és információmegosztó központjaként működik*. A TIBEK információ fúziós és elemző- értékelő tevékenységével a szervezett bűnözéssel kapcsolatos bűnüldözési hírszerzési, titkos információgyűjtési és speciális, leplezett nyomozási feladatokat is egyaránt segíteni tudja. A bűncselekmények megelőzésének, a kiemelt bűncselekmények felderítése támogatásán kívül feldolgoz olyan bűncselekményeket is, ahol az elkövető személye vagy a bűncselekmény társadalomra veszélyessége, illetve a cselekmény gyakori ismétlődése miatt az azokkal összefüggő adatok elemzése, értékelése indokoltá válik. Ezzel a tevékenységgel nemcsak a titkos információgyűjtéseket, a speciális, leplezett nyomozási tevékenységeket igénylő bűncselekményeket, hanem az egyszerűbben felderíthető, de komolyabb elemzést igénylő ügyek felderítését is segíteni tudja.

A Nemzeti Biztonsági Stratégia megfogalmazza, hogy minden kormányzati intézmény feladata, hogy saját szakterületén folyamatosan értékelje a nemzeti és nemzetközi biztonság és fenyegetettség elemeit, és megtegye a szükséges lépéseket azok kezelésére és elhárítására. *A terrorizmus, a szervezett bűnözés, az egyéb illegális tevékenységek jelentette aszimmetrikus fenyegetések*, más globális, regionális és belső kihívások és gazdasági információk beazonosítása, megelőzése és felderítése érdekében a hazai szervek koordinált tevékenysége mellett szorosabb együttműködést kell kialakítani és fenntartani a szövetséges államok hírszerző és elhárító szervezeteivel, valamint az egyes kérdésekben hasonló biztonságpolitikai célokat követő más államok szolgálataival. *A terrorizmus, valamint a súlyos és szervezett bűncselekmények megelőzése, felderítése során az Európai Unió erősen támaszkodik az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) fenyegetettség értékeléseire (TE-SAT, SOCTA, IOCTA), amelyek az uniós bűnüldözési szakpolitikai ciklusok alapját képezik.* A stratégia meghatározza, hogy a nemzetközi kapcsolatokat is fel kell használni *az új bűnügyi trendek feltérképezésére, az új bűnözési jelenségek megismerésére, a legjobb gyakorlatok átvételére.*

A szervezett bűnözés elleni fellépés területén célként egy folyamatos, átfogó, koordinált stratégiai tervezés és annak részeként megjelenő hírszerzési képességek fenntartása fogalmazódik meg a nemzetbiztonság és a bűnüldözés területén is. A területi szintű szervek, a Megyei Rendőr-főkapitányságok hatáskörébe tartoznak a szervezett bűnözés területéhez tartozó bűncselekmények felderítése, nyomozása, szervezett bűnözői csoportok bomlasztása, de a több megyére kiterjedő vagy nemzetközi szintű szervezett bűnözői cselekmények esetében a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) jár el, illetve egyéb szakmai okok miatt hatáskörbe vont esetekben. Az NNI-nek regionális, területi kirendeltségei vannak. A megyei szerveknél a elsősorban a Felderítő osztályok foglalkoznak a súlyos és szervezett bűncselekmények felderítésével, a beszerzett információk értékelését és elemzését az elkülönült Értékelő-Elemző Osztályok folytatják, a technológia- és kapacitásigényes műveletek végrehajtását a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat biztosítja szolgáltatóként.

A Nemzeti Biztonsági Stratégiában – a szervezett bűnözés területére vonatkozóan is megjelölt – célok és a rendőrségi törvény feladatszabása alapján az általános bűnüldözési hírszerzési feladatokat és a konkrét bűncselekményekre „utaló gyanú” körülményeinek a tisztázását, a leplezett eszközök, titkos információgyűjtési intézkedések alkalmazását speciális, erre a célra létesített, működtetett hírszerző-elemző egységek tudnák hatékonyan, eredményesen végrehajtani. Ezeknek az egységeknek a lehetséges felépítésére és feladataira vonatkozó koncepciók kialakítása 2018. nyarán folyamatban volt.

A hírszerző-elemző egységeket különböző funkciójú, tevékenységet végző személyek kell, hogy alkossák, akik szakterületekre specializálódnak és elkülönítve végzik tevékenységüket a többi bűnügyi feladattól (nem végeznek ügyfeldolgozó nyomozati tevékenységet). Ezek a feladatkörök a következők lehetnek:

– A hírszerzési-elemzési egység vezetője, aki rendszeresen részt vesz a különféle szolgálati ágak képviselői által támasztott hírigényeket is tárgyaló megbeszéléseken, valamint irányítja az egységet.

– A kontroller a hírszerzők munkájának ellenőrzését, felügyeletét ellátó személy, aki biztosíthatja, hogy a hírszerzési munka a meghatározott irányoknak, konkrét feladatoknak és a belső integritási szabályok szerint folyik, valamint az együttműködők napi kapcsolattartását ellenőrizheti és a kapcsolattartók munkáját elősegítheti.

– Az adatmenedzser a beszerzett információkat értékeli aktualitás, megbízhatóság, pontosság szerint, és összeveti a kapcsolódó információkkal, illetve a különböző formátumú adatokat beviszi a rendszerbe, a rendszerhozzáféréseket kiadja, ellenőrzi.

A bűnügyi hírszerzéssel foglalkozó egységeket regionális, területi szinten érdemes létrehozni, de helyi szinten (rendőrkapitányság, kerületi kapitányság) is kell működtetni a hírszerzési, megelőzési feladatokra elkülönített kisebb egységeket. A területi hírszerző egységek koordinált, egységes szakmai, technikai támogatása, a hírszerzést folytató személyek továbbképzése, egységes metodika kialakítása érdekében szükséges a központi szerv (ORFK) irányítása ezen a területen is. A szervezett bűnözésre, a súlyos és szervezett bűncselekmények elkövetésére utaló körülmények, információk ellenőrzését nagymértékben elősegítheti a nemzetbiztonsági szolgálatoknál régóta végzett nyílt, nyilvános forrásokból megszerezhető információk értékelésének-elemzésének folyamatos végrehajtása. 2015 novemberében megalakult a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ, majd az annak jogutódjaként létrejött TIBEK feladatkörében a bűnüldöző szervek hatékony felderítő, hírszerző tevékenységét támogató OSINT Központ. Felállítása után távolabbi célkitűzés lehetne a bűnüldözési hírszerző modell szerint kialakított regionális szintű hírszerző egységeknél OSINT-pontok kialakítása, összekötők alkalmazása.

#### A szervezett bűnözés helyzete Magyarországon

Az Európai Unió 2017-ben készült és az elkövetkezendő 4 évre vonatkozó súlyos és szervezett bűnözés fenyegetettség értékelésében (SOCTA) feltárt adatok és előrejelzések alapvetően nem térnek el a magyarországi helyzettől. A szervezett bűnözői csoportok működése, felépítése is hasonló logikát követ. Általában az alábbi 4 ismérvvvel írhatóak le az EU-ban is működő szervezett bűnözői csoportok:

*„Extraprofit elérése:* a szervezettségi szinttől, mérettől, tevékenységtől függetlenül valamennyi bünszervezett, extraprofit realizálására törekszik. Ezen cél elérésének van alárendelve, a szervezett kialakításának modellje, a végrehajtandó bűncselekmények kiválasztása, a részt vevők létszáma, az infrastruktúra kiépítése, valamint a szervezeten belüli elosztási viszonyok meghatározása.

*Monopolhelyzet kialakítása:* alapvető gazdasági törvényszerűség, hogy aki az adott piacon monopolhelyzetet élvez, lehetősége nyílik a kereslet-kínálat viszonyának befolyásolására, ezáltal az árak meghatározására. A monopolhelyzet torzítja, esetenként kizárja a piacgazdaságra jellemző, nagyjából azonos esélyeken alapuló versenyhelyzet létrejöttét. A monopolhelyzet szándékos kialakítása során találkozhatunk, leggyakrabban a bünszervezet erőszakos arculatával. A legális piaci szereplő számára az ilyen esetekben válik nyilvánvalóvá, hogy bűnözői csoporttal került kapcsolatba.

*Legális gazdasági struktúrák felhasználása:* nyilvánvaló tény, hogy a szervezett bűnözés mélyen konspirál, valódi természetének elfedése érdekében, viszont létkérdés számára, hogy a bűnös úton szerzett javakat, a legális gazdaságba átmentve, azt tisztára mossa, illetve újabb extraprofitra tegyen szert, az immár legálisan működő gazdasági vállalkozásai nyomán. Az így létrejövő gazdasági egységek a Bt-től, a transzkontinentális nagyvállalatig terjedhetnek.

*Strukturált bűnözés:* A szervezett bűnözés, mint ahogyan a nevében is szerepel, minden esetben egyfajta struktúrát, hierarchikus feltételt eredményez. A szervezeti struktúra tagoltsága függ a bünszervezet fejlettségi szintjétől, a részt vevők létszámától, illetve a tevékenységi körtől. Jelentős hatása van a bünszervezet működési hatékonyságára un. holdudvarnak, mely olyan külső támogatókból áll – jogászok, pénzügyi- gazdasági szakemberek, kormányzati, közigazgatási szférában részt vevők – akik nem tagjai a bünszervezetnek, de magas fokú képesítésük, képességük, széleskörű kapcsolatrendszerük felhasználásával támogatják a bünszervezetet annak stratégiai céljai elérésében. „<sup>421</sup>

Az utóbbi működési ismérv, azaz a strukturált, hierarchikus felépítés a SOCTA jelentés alapján<sup>422</sup> nem minden esetben jellemző a szervezett bűnözői csoportokra. A 2013-as fenyegetettség értékelésben megállapított 3600 szervezett bűnözői csoporttal szemben 2017-ben *5000 szervezett bűnözői csoportot* azonosítottak be, amelyek nemzetközi szinten működnek és a rendvédelmi szervek által nyomozás, felderítés alatt áll tevékenységük. Ennek a nagyságrendbeli számnövekedésnek az oka a felderítések hatékonysága, amelyek során az internet használatára specializálódott kisebb bűnözői csoportok, egyének is beazonosításra kerültek. *A nemzetközi szinten működő szervezett bűnözői csoportok 30–40% -a hierarchikus hálózati struktúra nélkül működik. A szervezett bűnözői csoportok 20%-a csak rövid ideig működik, és azért jönnek létre, hogy speciális bűnözői csoportokat támogassanak.* Ezeket a megállapításokat az Európai Unió tagállamai rendvédelmi szerveinek az adatszolgáltatásaira alapozták.

A SOCTA jelentés szerint az Európában működő szervezett bűnözői csoportok 76 %-a hat vagy több tagból áll és több, mint 180 nemzetiségből tevődnek össze, *a gyanúsítottak 60%-a Európai tagállam állampolgára, a csoportok többségének összetételében kettő vagy több nemzetiségű résztvevő található.* Az ORFK adatai alapján 2010-ben 15 db 10 fő alatti, 29 db 10–50 fő közötti, 2 darab 51–100 fő közötti és 1 db 100 fő fölötti bünszervezet került regisztrálásra. Az egyes csoportok létszáma nem csökkent, sőt a felderítő munka eredményeként mind több tagot sikerül beazonosítani. Létszámukban továbbra sem várható jelentős csökkenés, mivel a szervezett bűnözés kritériumrendszerének meg nem felelő, de a szervezettség jeleit már egyértelműen mutató bűnöző csoportok száma évek óta növekszik.

A hazai szervezett bűnözés helyzetére vonatkozóan évente készít egy un. követő típusú felmérést<sup>423</sup> az általános rendőri feladatokat ellátó szerv, az ORFK, illetve egy proaktív adatszolgáltatást nyújt az Europol részére a SOCTA jelentések összeállításához. Ezeknek a jelentéseknek az adattartalma belső, védett információkat tartalmaz, ezért csak általános megállapításokat, helyzetértékeléseket tudunk közölni. A követő típusú jelentés vizsgálja a működő és felszámolt szervezett bűnözői csoportokat létszám szerint, felépítésüket, hierarchiájukat, szerveződésük alapját, erőszak alkalmazását, más bűnözőcsoportokkal való együttműködésüket, hazai, illetve nemzetközi működési dimenziójukat. Az éves jelentés vizsgálja a szervezett bűnözői csoportok tevékenységét, milyen bűncselekményeket követnek el, igyekeznek-e befolyásolni az állami szervek működését, korrumpálni állami alkalmazottakat. A jelentés megállapítja, megbecsüli a szervezett bűnözői csoportok vagyoni helyzetét, a pénzmosási módszereiket.

<sup>421</sup> Berki Antal: A bűnözői csoportok elleni fellépés ( Magyarországon ) , Szervezett bűnözés kézikönyve, 12.o.

<sup>422</sup> Europol: Serious and Organised Crime Threat Assessment, 2017.

<sup>423</sup> 42/2000.ORFK Intézkedés a szervezett bűnözés magyarországi helyzete értékelésének módjáról

*Az európai és hazai szervezett bűnözői csoportok legnagyobb arányban az alábbi bűncselekményeket követik el, amelyek egyben a legnagyobb profitot is hozzák számukra: illegális droghandellem, emberkereskedelem, illegális migráns csempészet és az ehhez kapcsolódó okmányhamisítások. Ezen kívül a hazai szervezett bűnözői csoportok jelentős mértékben részt vesznek a jövedéki termékek csempészetében és a szervezett adócsalásokban.*

*Az embercsempészet, szervezett illegális bevándorlás, kábítószer csempészet és a közintézmények elleni csalások a legjellemzőbbek a déli, határmenti régiókban. Ezen kívül ezek a szervezett bűnözői csoportok zsarolást és prostitúciós bűncselekményeket is elkövetnek.*

*Magyarország északi régióiban működő szervezett bűnözői csoportok főként a kábítószeres bűnözés, a pénzmosás és a közintézmények elleni csalások területén a legaktívabbak, de a zsarolás és a prostitúciós tevékenység is jelentős mértékben jelen van.*

*Magyarország nyugati régióiban működő szervezett bűnözői csoportok főbb működési területei az embercsempészet, szervezett illegális bevándorlás, okirathamisítás, lopás, orgazdaság.*

*Magyarország keleti régióiban működő szervezett bűnözői csoportok főbb működési területei a kábítószer bűnözés, zsarolás.*

*Hazánkban is emelkedő mértékben jelenik meg az illegális áruk és szolgáltatások online kereskedelme, amely az Europol becslései szerint Európában a közeljövőben méretben és profitban is felülmúlhatja a ma legjövedelmezőbb bűncselekményeket.*

*Az Europol által készített proaktív európai bűnözési helyzetértékelés, a SOCTA alapján beazonosított legjelentősebb fenyegetések, bűncselekménytípusok:*

- pénzhamisítás*
- számítógépes bűnözés (malware, ransomware, bankártyacsalás, fizetési csalás, online szexuális kizsákmányolás)*
- online szexuális gyerek kizsákmányolás (hagyományos módú, az áldozat saját maga generálta, szexuális zsarolás)*
- bankártya csalás (bankártya jelenlélet igénylő, bankártya adatokkal visszaélés)*
- illegális drog előállítás, kereskedelem*

*Az EU-ban évente 24 billió euro profit keletkezik a szervezett bűnözői csoportoknál az illegális droghandellemről, ezért a szervezett bűnözői csoportok több, mint 1/3-a foglalkozik ezzel. Hazánkban is a legjelentősebb szervezett bűnözői csoportok nagy többsége érdekelt a kábítószer bűnözésben. Az illegális droghandellemhez más bűncselekmények is kapcsolódnak, mint áruhamisítás, emberkereskedelem, illegális migráns csempészet.*

*Az illegális drogpia trendjei:*

- a drogpia legdinamikusabban fejlődő termékei továbbra is a szintetikus drogok (az elmúlt 5 év alatt 419 új pszichoaktív szert jelentettek az EU-ban 2017-ig)*
- a Darknet vált az online drogpia kulcs színterévé*
- technológiai innovációkat és kifinomult módszereket alkalmaznak, hogy a profitot maximalizálják*
- Líbia vált az illegális kannabisz piac új elosztóhelyévé (a Földközi tengeren keresztül). Ennek egyik indoka az éghajlatváltozás, amely nem kedvez a víz és tápanyagigényes növényi kultúrák fennmaradásának. Ezért tértek át Líbiában a kannabisz termesztésre, amelyet a Líbiai kormány is támogat. (a parlament 2018-ban fontolgatja a kannabiszfogyasztás legalizálását)*



## Várható tendenciák a hazai szervezett bűnözés területén

– Egyre növekszik a hagyományos, hierarchikus felépítésű szervezett bűnözői csoportként nem definiálható elkövetői csoportosulások száma. Egyes szervezett bűnözői csoportok rövid időre szervezeten, egyes speciális bűncselekmények támogatására is alakulhatnak a jövőben, illetve rövidebb ideig tarthat együttműködésük. Ezeknek a csoportosulásoknak a felderítése és bomlasztása komoly kihívást jelenthet a rendvédelmi szerveknek. Az online térben elkövetett bűncselekmények felderítése, megelőzése, nyomozása speciális szakértelmet igényel, ezért rendkívül fontos ennek a területnek a megerősítése, mivel Európai Unió szinten is az online áruk, szolgáltatások illegális kereskedelmének a dinamikus növekedése tapasztalható.

– Folyamatos kihívást jelent, hogy a szervezett bűnözői csoportok az információk megszerzése érdekében a közigazgatást és a rendvédelmi szerveket is behálózó kapcsolatrendszer építenek ki. Dinamikusan növekszik azon csoportok száma, amelyek rendőrségi kapcsolatokat igyekeznek kialakítani és fenntartani. A növekvő számú büntető eljárások megghiúsítása érdekében a bűnszervezetek fokozzák a rendőrségi kapcsolatok kiépítését. Az új büntetőeljárás szabályozás ügyészi „alku” lehetősége érdekében a szervezett bűnözői körök fokozottabban fogják keresni a speciális titkos információgyűjtési ismeretekkel rendelkező jelenlegi és volt rendvédelmi szakemberek kapcsolatát.

– Egyre több szervezett bűnöző csoport támaszkodik jogi és gazdasági szakemberek szakértelmére a bűnelkövetés során, különösen a szervezett bűnöző csoportok mellett tevékenykedő ügyvédek, könyvelők száma nő.

– A szervezett bűnözői körök a jövőben is igyekezni fognak az illegálisan megszerzett javak befektetésére, tisztára mosására. A jelentősebb szervezett bűnözői csoportok rendelkeznek ingatlan beruházásokkal, építőipari vállalkozásokkal, érdekeltek a turizmusban, szállodák, éttermek üzemeltetésében, éjszakai klubok üzemeltetésében vagy szállítási vállalatokat alapítanak, autókereskedésekkel rendelkeznek. Ezeknek a gyors pénzmozgással járó, könnyen rejthető, tőkeigényes vállalkozások legális és illegális tevékenységének a felderítése a jövőben is nagy kihívást fog jelenteni a rendvédelmi szervek, adóhatóságok számára.

– Növekedés várható a kábítószeres bűncselekmények számban, elsősorban a marihuána, valamint a szintetikus kábítószeres, designer drogok kereskedelme terén a kínálati és keresleti oldal növekedést mutat.

– A hazai szervezett bűnözői csoportok is várhatóan igazodnak az európai trendekhez, azaz az illegális migráció elősegítésében és a hulladékgazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények terén várható növekedés.

– Növekedés prognosztizálható az illegális online térben elkövetett áruk és szolgáltatások kereskedelmében, a számítástechnikai alkalmazással pénzintézetek, kereskedelmi egységek és magánszemélyek sérelmére elkövetett csalások, bankkártya és pénzhamisítások számában. A szervezett bűnözői csoportok legális online platformokon (pl. fényképmegosztó alkalmazásokba rejtett hirdetések keresztül), illetve illegális ún. Darknetet is felhasználva, árukat, szolgáltatásokat kínálnak, vesznek-adnak.

– A hazai szervezett bűnöző csoportok legális befektetéseikkel és bűnös tevékenységükkel egyre inkább igyekeznek nemzetközi szinten is jelen lenni. Vélhetően felerősödik a bűnös úton szerzett jövedelmek más EU tagállamokba történő kimentése, külföldön bűnös tevékenységük leplezését szolgáló vállalkozások alapítása. E tevékenységük során fokozottan támaszkodnak majd meglévő gazdasági és jogi szakembereikre befektetéseik és jogi védelmük érdekében.

- Egyes jelentések szerint már most tetten érhetőek olyan törekvések, melyek az Uniós támogatások csalárd megszerzésére irányulnak.
- A jövedéki termékek – különösen a cigaretta és a töményalkohol – magas adótartalma, valamint a lebukás alacsony kockázata és a kereslet megugrása miatt a csempész tevékenység fokozódhat, főleg a keleti országhatáron.